

Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”

I. WSTĘP

Zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), wymagają kontynuacji działań sprzyjających wyrównywaniu szans edukacyjnych grup uczniów pochodzących z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, którzy rozpoczynają edukację opartą na nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Wprowadzenie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego wiąże się z koniecznością dopuszczenia do użytku szkolnego nowych podręczników dla uczniów rozpoczynających naukę w klasie IV szkoły podstawowej, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w klasie I liceum plastycznego, w klasie I lub VII ogólnokształcącej szkoły baletowej. W wymienionych typach szkół artystycznych realizuje się zarówno kształcenie ogólne w zakresie odpowiednio szkoły podstawowej i szkoły ponadgimnazjalnej, jak i kształcenie artystyczne.

Respektując postanowienia Konwencji o Prawach Dziecka (art. 2 i 27) oraz realizując politykę wyrównywania szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, Rząd postanowił w 2012 r. realizować program pomocy uczniom w formie dofinansowania zakupu podręczników.

W roku 2012 programem będą objęci uczniowie rozpoczynający edukację szkolną na poziomie szkoły podstawowej oraz szkół ponadgimnazjalnych, tj. naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I lub VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

W 2012 r. programem będą objęci uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, zwanych dalej „szkołami ponadgimnazjalnymi”, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych.

Wyżej wymienieni uczniowie realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełnosprawni rówieśnicy i mogą korzystać z podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dostępnych na rynku. Decyzję w tej sprawie podejmuje nauczyciel przedmiotu, który na podstawie art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ma prawo wyboru podręcznika. Dofinansowanie obejmuje tylko zakup podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego.

Czynniki ekonomiczno-społeczne mają ważny wpływ na edukację młodego człowieka, a jakość nauczania gwarantuje sukces na rynku pracy. Sytuacja ekonomiczna, w której wychowywane jest dziecko, kondycja rodziny, a także pozycja, jaką w rodzinie zajmuje dziecko, decyduje o jego pozycji również w szkole. Kształtuje ona również sposób zachowania dziecka wobec rówieśników i osób dorosłych oraz wpływa na jego osiągnięcia w edukacji.

Finansowe obciążenia rodzin związane z edukacją dzieci potwierdzają m.in. badania CBOS z 2011 r. w których stwierdza się, że 5% rodziców na potrzeby dzieci związane z rozpoczęciem roku szkolnego wydało nie więcej niż 300 zł. Co siódmy rodzic (14%) przeznaczył na ten cel od 301 zł do 500 zł, niespełna co czwarty (24%) - od 501 zł do 800 zł, a prawie połowa (47%) wydała na potrzeby szkolne swoich dzieci kwoty przekraczające 800 zł, z czego co siódmy (15%) - ponad 1500 zł. Co dziesiąty rodzic nie potrafił określić, jakie poniósł koszty w związku z rozpoczęciem roku szkolnego swoich dzieci.

Wysokość tych kwot zależy przede wszystkim od liczby uczniów w rodzinie. Co dwudziesty rodzic (5%) przeznaczył w przeliczeniu na jedno dziecko nie więcej niż 200 zł, co siódmy rodzic (14%) - od 201 zł do 400 zł, a jeden rodzic na czterech (26%) - od 401 zł do 500 zł. Prawie dwie piąte rodziców (37%) wydało ponad 700 zł na każde z dzieci, z czego co dwudziesty rodzic (5%) - więcej niż 1000 złotych.

Priorytetowym zadaniem Państwa jest likwidacja ubóstwa i społecznego wykluczenia. Program polegający na dofinansowaniu zakupu podręczników dla uczniów jest elementem systemu działań mających na celu zmniejszenie różnic edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży występujących ze względu na czynnik ekonomiczny.

W związku z powyższym, korzystając z doświadczeń lat ubiegłych w realizacji programów wyrównujących warunki startu szkolnego, przygotowano Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”.

Szczegółowe warunki udzielania pomocy uczniom objętym programem określi, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

II. CEL PROGRAMU

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników.

III. BENEFICJENCI PROGRAMU

Beneficjenci końcowi programu (osoby bezpośrednio korzystające z pomocy):

- 1) uczniowie rozpoczynający w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I lub VII ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 2) uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwani dalej „uczniami niepełnosprawnymi”, uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych, zwanych dalej „szkołami artystycznymi”.

Beneficjenci pośredni programu:

- 1) rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, którym należy zapewnić dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej

- II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I lub VII ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 2) rodziny wychowujące uczniów niepełnosprawnych uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych;
 - 3) jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialne za lokalną politykę oświatową i społeczną;
 - 4) Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników uczniów może otrzymać tylko ze względu na jedno z czterech wyszczególnionych poniżej kryteriów.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników będzie przysługiwać:

- 1) uczniom pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.¹⁾), z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) uczniom klasy I szkoły podstawowej i uczniom klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.²⁾);
- 3) uczniom pochodzącym z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w przypadkach określonych w art. 7 tej ustawy, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, do której uczęszcza uczeń, z wyłączeniem

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427, z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887 oraz z 2012 r. poz. 579..

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 119, poz. 770, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301 i Nr 222, poz. 1455 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212.

uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia.

Liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc, zgodnie z kryterium, o którym mowa w pkt 3, nie może przekroczyć w danej gminie 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV szkoły podstawowej, klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

W przypadku szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc, zgodnie z kryterium, o którym mowa w pkt 3, nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez tego ministra.

- 4) uczniom niepełnosprawnym uczęszczającym w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

Uczniowie niepełnosprawni realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełnosprawni rówieśnicy i mogą korzystać ze wszystkich podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, nie tylko tych, które są opracowywane z przeznaczeniem dla uczniów słabowidzących, niesłyszących lub z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

Dofinansowanie zakupu podręczników będzie wynosić:

- dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, - dla uczniów klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, - dla uczniów niepełnosprawnych klas I-III szkoły	do kwoty 180 zł
---	-----------------

<p>podstawowej oraz uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów klasy IV szkoły podstawowej, - dla uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły baletowej, - dla uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI szkoły podstawowej, uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły baletowej, 	<p>do kwoty 210 zł</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów niepełnosprawnych gimnazjum, - dla uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, 	<p>do kwoty 325 zł</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, - dla uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, uczniów klasy I liceum plastycznego oraz uczniów klasy VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, - dla uczniów niepełnosprawnych zasadniczej szkoły zawodowej, uczniów niepełnosprawnych liceum ogólnokształcącego, uczniów niepełnosprawnych klas II-III liceum profilowanego, uczniów niepełnosprawnych technikum, uczniów niepełnosprawnych klas II-III uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, uczniów niepełnosprawnych klas II-III technikum uzupełniającego, - uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, uczniów niepełnosprawnych liceum plastycznego oraz uczniów niepełnosprawnych klas VII-IX ogólnokształcącej szkoły baletowej. 	<p>do kwoty 352 zł</p>

Programem zostaną objęci uczniowie rozpoczynający naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego oraz klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej. Szacuje się, że naukę w ww. klasach w roku szkolnym 2012/2013 realizować będzie 1 883 000 uczniów.

Ponadto programem zostaną objęci uczniowie niepełnosprawni uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub szkół artystycznych, tj. 77 307 uczniów.

Razem będzie to grupa 1 960 307 uczniów.

Z danych Ministerstwa Edukacji Narodowej (zebranych w sprawozdaniach przez wojewodów w listopadzie 2011 r.) wynika, że z pomocy w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” skorzystało 16% ogólnej liczby uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, tj. 231 795 uczniów oraz 35 810 uczniów niepełnosprawnych (70% uprawnionych). Łącznie z pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników skorzystało 267 605 uczniów.

Szacowana liczba uczniów uprawnionych do objęcia pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników:

- 1) 25,7 % uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia otrzyma pomoc ze względu na kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, tj. 93 070 uczniów;
- 2) 18,8% uczniów wymienionych w programie, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, otrzyma pomoc ze względu na kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. 282 611 uczniów;

- 3) 5% uczniów wymienionych w programie, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, otrzyma pomoc poza kryterium dochodowym, ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. 75 163 uczniów;
- 4) uczniowie niepełnosprawni uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych, otrzymujący dofinansowanie zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, tj. 77 307 uczniów.

Dodatkowo z pomocy może skorzystać 25,7 % dzieci sześciolletnich, które otrzymały możliwość rozpoczęcia nauki w klasie I szkoły podstawowej. O pomoc będą mogły ubiegać się dzieci z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W roku szkolnym 2012/2013 wprowadzona zostanie nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego do klasy IV szkoły podstawowej i klasy I szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i techników. Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasie IV szkoły podstawowej wyniesie 355 785, zaś w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum – 407 317 uczniów.

Szacuje się, że w roku szkolnym 2012/2013 pomoc w ramach programu otrzyma 557 483 dzieci i młodzieży, w tym:

- 1) 93 070 dzieci siedmioletnich, uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) 29 333 dzieci sześciolletnich, które otrzymały możliwość rozpoczęcia nauki w klasie I szkoły podstawowej i klasie I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 3) 76 155 uczniów klas II i III szkół podstawowych oraz uczniów klas II i III ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia;
- 4) 84 677 uczniów klasy IV szkoły podstawowej, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz klasy I ogólnokształcącej szkoły baletowej;

- 5) 96 941 uczniów klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy VII ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 6) 77 307 uczniów niepełnosprawnych uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

IV. SPOSÓB REALIZACJI I FINANSOWANIA PROGRAMU

Organem koordynującym program jest Minister Edukacji Narodowej.

Koordinatorem programu na szczeblu wojewódzkim jest wojewoda, realizujący zadanie przez kuratora oświaty. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, koordynatorem programu jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na realizację programu zaplanowano 128 000 tys. zł w ustawie budżetowej na 2012 rok, ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 26 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna”.

Minister Edukacji Narodowej przedstawi propozycję podziału środków na poszczególne województwa oraz dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i przekaze ją Ministrowi Finansów oraz wojewodom i Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- do dnia 15 czerwca 2012 r. – w części dotyczącej pierwszej transzy;
- do dnia 20 września 2012 r. – w części dotyczącej drugiej transzy.

Podział środków na poszczególne województwa obliczony zostanie według zasady:

liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 210 zł, 325 zł lub 352 zł.

Liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, pobierających naukę w klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zostanie wskazana przez wojewodów na podstawie informacji zebranych z poszczególnych gmin.

W przypadku szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów specjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych, w tym specjalnych, gmina, na terenie której znajdują się wyżej wymienione szkoły, zwraca się do organów prowadzących te szkoły o udzielenie informacji o szacunkowej liczbie uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy z programu, uczęszczających do tych szkół.

Liczba uczniów, uprawnionych do otrzymania pomocy, pobierających naukę w klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół artystycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zostanie wskazana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wojewoda prześle dotacje gminom, zgodnie z zasadą: liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 210 zł, 325 zł lub 352 zł.

Gmina ustali liczbę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przy czym liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie nie może przekroczyć w danej gminie 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV szkoły podstawowej, klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, z wyjątkiem uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Gmina prześle dyrektorom odpowiednio szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz w przypadku szkół prowadzonych przez gminę – prześle środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Gmina prześle dyrektorom odpowiednio ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz prześle środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego dokona podziału liczby uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przy czym liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły

baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prześle dyrektorom odpowiednio ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz prześle środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Dyrektor szkoły dokona zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym), po przedłożeniu dowodu zakupu podręczników.

W przypadku szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego inne niż gminy, osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne koszty zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, po przedłożeniu dowodu zakupu, zwraca odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

W przypadku zakupów indywidualnych dowodem zakupu podręczników jest faktura VAT wystawiona imiennie na ucznia, rodzica, prawnego opiekuna lub rodzica zastępczego lub rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników. W przypadku oświadczenia o zakupie podręczników należy podać informację o rozliczeniu wydatków tylko w ramach omawianego programu.

W przypadku zakupu podręczników dla grupy uczniów, koszty zakupu podręczników są zwracane po przedłożeniu potwierdzenia zakupu wystawionego przez podmiot dokonujący zakupu. Potwierdzenie zakupu powinno zawierać: imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu, który dokonał zakupu. Podmiot dokonujący zakupu podręczników wystawia potwierdzenie zakupu na podstawie faktury VAT oraz listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki.

Zwrot kosztów zakupu podręczników nie może przekroczyć odpowiednio kwot: 180 zł, 210 zł, 325 zł, 352 zł.

Środki na realizację programu zostaną przekazane w dwóch transzach:

- 1) pierwsza transza (w wysokości nie mniejszej niż 50% planowanych środków) – obliczona zostanie na podstawie wstępnych danych, dotyczących liczby uczniów uprawnionych do korzystania z pomocy w formie zakupu podręczników, otrzymanych z poszczególnych województw; pierwsza transza, obejmująca także środki dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, obliczona zostanie na podstawie wstępnych danych, dotyczących liczby uczniów uprawnionych do korzystania z pomocy w formie zakupu podręczników, otrzymanych od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 2) druga transza - stanowić będzie uzupełnienie niezbędnych środków potrzebnych gminom i Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego do pełnego zrealizowania programu, obliczona zostanie po zebraniu przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ostatecznych danych o liczbie uczniów korzystających z pomocy.

V. ZASADY UDZIELANIA POMOCY

1. Przyznanie pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników następuje na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby - za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do dyrektora odpowiednio szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2012/2013.

3. Dyrektor szkoły, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, i przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły.

4. Dyrektor odpowiednio ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, i przekazuje ją Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

5. Po otrzymaniu listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta ustala liczbę uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole i powiadamia dyrektorów szkół o podziale środków.

6. W przypadku szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez gminę, odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły.

7. W przypadku szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego inną niż gmina, osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną, zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokonuje odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

8. Dyrektor odpowiednio ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, informację o przyznanej liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej otrzymuje od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

9. Po otrzymaniu listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz uczniów niepełnosprawnych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły.

VI. WARUNKI PRYZNAWANIA ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Dotację dla gmin na realizację programu przekazuje wojewoda, na wniosek odpowiednio wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta.

2. Do wniosku należy dołączyć informację o liczbie uczniów na terenie gminy:

- 1) objętych programem, z wyjątkiem uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:

- a) pochodzących z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - b) pochodzących z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgłoszonych ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - c) pochodzących z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – w przypadku uczniów klasy I szkoły podstawowej i klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) niepełnosprawnych objętych programem, z wyjątkiem uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Minister Edukacji Narodowej określi wysokość środków przeznaczonych na realizację programu w odniesieniu do:

- 1) uczniów objętych programem ze szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, którzy:
 - a) pochodzą z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
 - b) pochodzą z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgłoszonych ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
 - c) pochodzą z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – w przypadku uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Niewykorzystana lub wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem dotacja podlega zwrotowi na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.³⁾).

VII. ZADANIA DLA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

1. Poinformowanie, za pośrednictwem kuratorów oświaty, gmin i powiatów oraz rodziców uczniów (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych) o programie i sposobie jego realizacji.
2. Zebranie od wojewodów oraz od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego informacji o liczbie uczniów, którzy spełniają warunki uprawniające do otrzymania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników.
3. Podział środków z rezerwy celowej pomiędzy wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz wystąpienie do Ministra Finansów o uruchomienie środków dla wyżej wymienionych dysponentów budżetu.
4. Systematyczne monitorowanie realizacji programu.
5. Zebranie danych o realizacji programu od wojewodów oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
6. Analiza i ocena realizacji programu w skali kraju - opracowanie zbiorczej informacji o realizacji programu.

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Przekazanie Ministrowi Edukacji Narodowej przez wojewodów oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wstępnych danych o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem.	do dnia 14 czerwca 2012 r.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386, Nr 240, poz. 1429 i Nr 291, poz. 1707.

2.	Poinformowanie przez Ministra Edukacji Narodowej właściwych dysponentów części budżetowych i Ministra Finansów o wysokości środków przyznanych w I transzy na dofinansowanie zakupu podręczników.	do dnia 15 czerwca 2012 r.
3.	Wystąpienie właściwych dysponentów części budżetowych do Ministra Finansów o zwiększenie planu wydatków na realizację programu.	do dnia 22 czerwca 2012 r.
4.	Przekazanie przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zweryfikowanych danych o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem.	do dnia 15 września 2012 r.
5.	Poinformowanie przez Ministra Edukacji Narodowej właściwych dysponentów części budżetowych i Ministra Finansów o wysokości środków przyznanych w II transzy na dofinansowanie zakupu podręczników.	do dnia 20 września 2012 r.
6.	Wystąpienie właściwych dysponentów części budżetowych do Ministra Finansów o zwiększenie planu wydatków na realizację programu.	do dnia 30 września 2012 r.
7.	Realizacja zwrotu rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) kosztu zakupu podręczników.	do dnia 15 listopada 2012 r.
8.	Podsumowanie programu w województwach. Przekazanie Ministrowi Edukacji Narodowej przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego danych o realizacji programu.	do dnia 30 listopada 2012 r.
9.	Dokonanie przez Ministra Edukacji Narodowej analizy i oceny realizacji programu w skali kraju - opracowanie zbiorczej informacji o realizacji programu.	do dnia 31 stycznia 2013 r.

IX. DZIAŁANIA LEGISLACYJNE

Niezbędne będzie wydanie, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników.

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ
13 CZE. 2012
Krzysztyna Szumilas

DEPARTAMENT WSPÓLPRACY
Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Anna Chosińska
ZASTĘPCA DYREKTORA

PODSEKRETARZ STANU

Maciej Jankowski
14.06.12